

UNIVERSITEIT UTRECHT

Thesis

pedagogische wetenschappen

HET VERBAND TUSSEN HET OPVOEDGEDRAG VAN MOEDERS EN VADERS EN
REGELOVERSCHRIJDEND GEDRAG VAN ADOLESCENTEN

Namen:	Channah Poot	Studentnummer:	4255879
	Janne Beckers		4253337
	Pauline Jansen		4255844
	Mieke Meijer		4251881

Werkgroep: 22

Subgroep: 1

Werkgroep docent: dr. Amaranta de Haan

Datum: 12 juni 2014

Samenvatting

In deze studie zijn relaties tussen positief (warmte, autonomie-ondersteuning) en negatief (overreactieve discipline, laksheid) opvoedgedrag van moeders en vaders en regeloverschrijdend gedrag van adolescenten onderzocht. Moeders (N=481) en vaders (N=446) vulden vragenlijsten in over hun eigen warmte (Parenting Practices Questionnaire), autonomie-ondersteuning (Mother Father Peer Scale 33), overreactieve discipline en laksheid (Parenting Scale). Adolescenten (N=476; $M_{leeftijd}$ 13,6 jaar, SD = 1.15; range = 12-15 jaar; 52% meisjes) vulden zelfrapportage vragenlijsten in over regeloverschrijdend gedrag (Youth Self-Report). Multivariate regressie-analyses laten zien dat meer autonomie-ondersteuning van moeders en meer warmte van vaders gerelateerd is aan minder regeloverschrijdend gedrag van adolescenten. Meer overreactief opvoedgedrag van moeders en vaders blijkt gerelateerd aan meer regeloverschrijdend gedrag. Deze studie levert een bijdrage aan bestaande kennis, omdat uit de resultaten blijkt dat verschillende typen positief opvoedgedrag van moeders en vaders belangrijke beschermende factoren zijn tegen regeloverschrijdend gedrag van adolescenten. Daarentegen is het negatieve type opvoedgedrag, overreactieve discipline, van zowel moeders als vaders een risicofactor voor meer regeloverschrijdend gedrag.

Steekwoorden: opvoedgedrag, moeders, vaders, regeloverschrijdend gedrag, adolescenten

Abstract

The present study examined the relation between positive (warmth, autonomy granting) and negative (overreactive discipline, laxness) parenting behavior of mothers and fathers, and rule-breaking behavior of adolescents. Parenting behavior of mothers (n=481) and fathers (n=446) was assessed by using self-report questionnaires concerning parental warmth (Parenting Practices Questionnaire), autonomy granting (Mother Father Peer Scale 33), and overreactivity and laxness (Parenting Scale). Adolescents (N=476; M_{age} 13,6; SD = 1.15; range = 12-15 year; 52% girls) reported their rule-breaking behavior (Youth Self-Report). Multiple regression analyses revealed that higher levels of maternal autonomy granting and paternal warmth were related to lower levels of rule-breaking behavior. Higher levels of maternal and paternal overreactivity were related to higher scores on rule-breaking behavior. This study is of theoretical interest because the results demonstrate that different types of positive maternal and paternal parenting are important protective factors against rule breaking behavior. On the other hand the negative parenting type, overreactive discipline in mothers and fathers, is an important risk factor for rule-breaking behavior in adolescents.

Keywords: parenting behavior, maternal, paternal, rule-breaking behavior, adolescents

Het verband tussen opvoedgedrag van moeders en vaders en regeloverschrijdend gedrag van adolescenten

Bij de overgang van kind naar adolescent verandert er veel: Het is de start van de puberteit met veel fysieke en hormonale veranderingen en een periode waarin een kind onafhankelijk wordt van zijn of haar ouders (Galambos & Costigan, 2003; Prinzie, Van Der Sluis, De Haan & Deković, 2010; Van Den Akker, Deković, & Prinzie, 2010). Deze veranderingen gaan vaak gepaard met een toename in aanpassingsproblemen (Van Den Akker et al., 2010). Met name externaliserend gedrag is dan een veel voorkomende vorm van onaangepast gedrag (Dishion & Patterson, 2006). Externaliserend gedrag tijdens de adolescentie is een belangrijke voorspeller van aanpassingsproblemen en DSM-IV geclassificeerde stoornissen op latere leeftijd (Dishion & Patterson, 2006; Hofstra, Van Der Ende, & Verhulst, 2002; Prinzie et al., 2010).

Een type externaliserend gedrag dat toeneemt tijdens de adolescentie is regeloverschrijdend gedrag (Bongers, Koot, Van Der Ende, & Verhulst, 2003; De Haan, Prinzie, & Deković, 2012). Dit gedrag hoeft niet zichtbaar te zijn en kan zowel destructief als niet destructief zijn. Voorbeelden zijn; stelen, vernielen, drugsgebruik, liegen en grof taalgebruik. Hierbij kan een adolescent in aanraking komen met de politie (Bongers et al., 2003). Dit onderzoek richt zich daarom op regeloverschrijdend gedrag van adolescenten in de leeftijd van 12 tot en met 15 jaar.

Uit onderzoek blijkt dat verschillende typen opvoedgedrag belangrijk zijn voor regeloverschrijdend gedrag bij adolescenten. Aangetoond is dat warm (Eisenberg et al., 2005) en gedragsautonomie-ondersteunend opvoedgedrag van ouders gerelateerd zijn aan minder regeloverschrijdend gedrag (Reitz, Deković, & Meijer, 2006). Warm opvoedgedrag omvat gedrag als het tonen van empathie en affectie en belangstelling hebben in het leven van de adolescent (Davidov & Grusec, 2006; Locke & Prinz, 2002). Gedragsautonomie-ondersteunend opvoedgedrag houdt in "een adolescent de ruimte geven om onafhankelijk, eigen keuzes te maken", dus zelfstandig te beslissen (Silk, Morris, Kanaya, & Steinberg, 2003; Lanza, Huang, Murphy, & Hser, 2013). Zowel overreactief als laks opvoedgedrag (Sijtsema, Oldehinkel, Veenstra, Verhulst, & Ormel, 2013; Prinzie et al., 2003) zijn gerelateerd aan meer externaliserende problemen bij adolescenten (Arnold, O'leary, Wolff, & Acker, 1993). Bij overreactief opvoedgedrag hebben ouders de neiging om met woede en frustratie op probleemgedrag van adolescenten te reageren (Van Den Akker et al., 2010). Onder laks opvoedgedrag wordt verstaan, dat ouders te toegeeflijk zijn. Hierbij stellen ouders wel regels, maar handelen daar niet naar, adolescenten krijgen altijd hun zin (Arnold et al., 1993).

De relatie tussen typen opvoedgedrag en regeloverschrijdend gedrag van adolescenten van 12 tot en met 15 jaar is nog weinig onderzocht (Hoeve et al., 2008;

Pettit et al., 2001; Reitz et al., 2006). Dit opvoedgedrag betreft de positieve opvoedvariabelen warmte en autonomie-ondersteuning en de negatieve opvoedvariabelen overreactieve discipline en laksheid. Tevens wordt er in de meeste studies alleen gekeken naar externaliserend gedrag van adolescenten en niet specifiek naar regeloverschrijdend gedrag. Ook is er maar weinig specifiek onderzoek verricht naar deze opvoedgedragingen van moeders en vaders in combinatie met regeloverschrijdend gedrag en de leeftijdscategorie 12 – 15 jaar. In de literatuur wordt gebruik gemaakt van verschillende informanten om te rapporteren over opvoedgedrag en regeloverschrijdend gedrag van adolescenten. In een meta-analyse uit 2002 wordt aangegeven dat minder dan 20% van de gebruikte artikelen gebruik maakt van gegevens van vaders. (Hofstra et al., 2002). In dit onderzoek is gebruik gemaakt van verschillende informanten, zowel moeders, vaders en adolescenten rapporteren over hun gedrag. Uit onderzoek is gebleken dat de adolescenten zelf meer regeloverschrijdend gedrag rapporteren dan hun ouders of leraren (Verhulst, Van der Ende & Koot, 1997; Youngstrom, Loeber, & Stouthamer-Loeber, 2000). Mogelijk komt dit doordat regeloverschrijdend gedrag vaak niet zichtbaar is voor ouders (Bongers et al., 2003). Het gebruik van verschillende informanten en zelfrapportage zorgt voor nieuwe kennis over de relatie tussen opvoedgedrag en regeloverschrijdend gedrag.

Positief opvoedgedrag

Een warme opvoeding van ouders heeft veel positieve effecten (Kawabata, Alink, Tseng, Van Ijzendoorn, & Crick, 2013; McKee, Rakow, Colletti, Jones, & Forehand, 2008; Scaramella, Conger, & Simons, 1999; Youngblade et al., 2007). Wanneer ouders kinderen warm opvoeden, creëren zij een omgeving waarin adolescenten zich veilig, zeker en waardevol voelen (Eisenberg et al., 2005; Franck, 2007; Reitz et al., 2006; Scaramella et al., 1999). Tevens is warmte een onmisbaar aspect voor een veilige hechting (Rothbaum & Weisz, 1994). Warmte en veilige hechting leiden tot socialer gedrag, minder agressie, minder delinquent gedrag en positieve contacten met vrienden (Kawabata et al., 2013; McKee et al., 2008; Rothbaum & Weisz, 1994). Daarnaast leren adolescenten door warm opvoedgedrag constructieve manieren om met stress en prikkels om te gaan. Hierdoor is warmte gerelateerd aan een kleinere toename in regeloverschrijdend gedrag tijdens de adolescentie (Eisenberg et al., 2005; Kawabata et al., 2013; McKee et al., 2008; Scaramella et al., 1999).

Autonomie-ontwikkeling is een belangrijke ontwikkelingstaak gedurende de adolescentie (Lansford, Laird, Pettit, Bates & Dodge, 2013; Berkien, Louwerse, Verhulst, & Van Der Ende, 2012; Pettit, Laird, Dodge, Bates, & Chriss, 2001). Wanneer ouders een adolescent autonomie-ondersteuning bieden neemt de kans op delinquent gedrag en regeloverschrijdend gedrag af (Reitz et al., 2006). Zo is autonomie-ondersteuning door ouders onder andere gerelateerd aan minder middelen gebruik (Silk et al., 2003) en

minder kans op delinquentie (Lanza et al., 2013). Echter, een te hoge mate van autonomie-ondersteuning kan gerelateerd zijn aan meer regeloverschrijdend gedrag (Reitz et al., 2006). Indien ouders niet teveel en niet te weinig autonomie-ondersteund opvoeden is het mogelijk dat regeloverschrijdend gedrag voorkomen kan worden.

Negatief opvoedgedrag

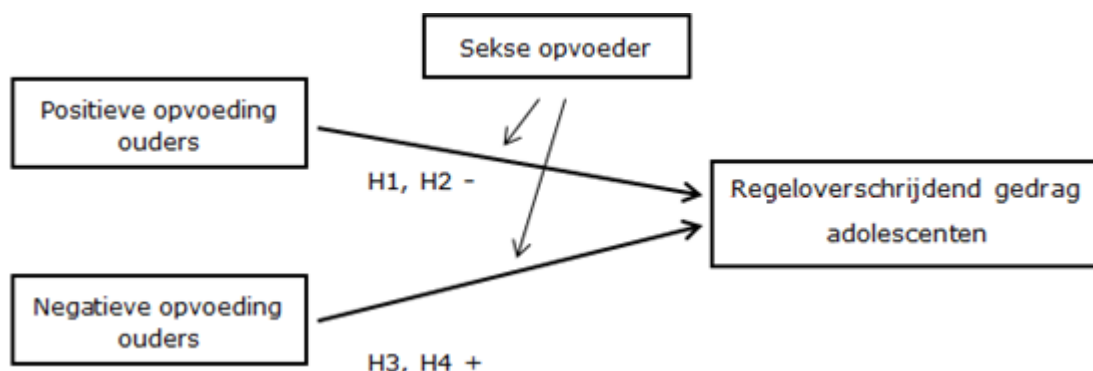
Onderzoeken naar overreactief opvoedgedrag van zowel moeders als vaders, laten zien dat meer overreactief opvoedgedrag gerelateerd is aan meer externaliserende problemen bij adolescenten (Prinzle et al., 2003; Prinzle et al., 2010; Van Den Akker et al., 2010). Daarnaast laat het onderzoek van De Haan, Prinzle, en Deković (2012) zien dat overreactief opvoedgedrag specifiek gerelateerd is aan meer regeloverschrijdend gedrag bij adolescenten. Overreactief opvoedgedrag zorgt voor een hogere frequentie, intensiteit en een langere duur van externaliserend gedrag (Prinzle, Onghena, & Hellinckx, 2006).

In de huidige literatuur bestaat onduidelijkheid over de relatie tussen laksheid bij ouders en het optreden van regeloverschrijdend gedrag. Het onderzoek van Prinzle et al. (2003) geeft bijvoorbeeld aan dat laksheid in de opvoeding gerelateerd is aan minder regeloverschrijdend gedrag in de adolescentie. Een verklaring die hiervoor wordt gegeven is dat ouders met een lakse manier van opvoeden, probleemgedrag meer tolereren of gedrag minder snel als problematisch interpreteren. Dit komt echter niet overeen met een eerder onderzoek, waarin aangegeven wordt dat laksheid van ouders gerelateerd is aan gedragsproblemen bij jonge kinderen. Hier wordt laksheid geïnterpreteerd als het niet vasthouden aan regels waardoor kinderen wordt aangeleerd hun zin door te drijven (Arnold et al., 1993).

Het coërcie-model van Patterson geeft een verklaring over de relatie tussen overreactieve discipline en laksheid en regeloverschrijdend gedrag (Pijnenburg, 2012). Kinderen dwingen een beloning af door wangedrag. Ouders die toegeven aan dit wangedrag leren hun kinderen door te gaan met dit gedrag. Ouders ervaren op de korte termijn minder strijd met hun kind door toegeeflijk te zijn. Een dergelijke interactie wordt een patroon. Ook kunnen ouders terecht komen in een zogeheten neerwaartse spiraal. Negatief gedrag van de ouder roept een negatieve reactie op bij de adolescent. Dit veroorzaakt opnieuw een negatieve reactie en zo verder. Patterson ziet deze interactie als voorspeller voor het ontstaan van externaliserend gedrag bij het kind, waar regeloverschrijdend gedrag een onderdeel van is (Pijnenburg, 2012; Bongers et al., 2003; Dishion & Patterson, 2006).

Deze studie is een bijdrage aan de bestaande literatuur, omdat de kennis wordt vergroot over welke typen opvoedgedrag van moeders en vaders gerelateerd zijn aan regeloverschrijdend gedrag van adolescenten. Het doel van deze thesis is om te onderzoeken of opvoedgedrag (warmte, autonomie-ondersteuning, overreactieve

discipline en laksheid) van moeders en vaders, gerelateerd is aan regeloverschrijdend gedrag van adolescenten in de leeftijd van 12 tot en met 15 jaar. De probleemstelling die in deze thesis centraal staat is: Wat is de relatie tussen opvoedgedrag (warmte, autonomie-ondersteuning, overreactieve discipline en laksheid) van moeders en vaders en regeloverschrijdend gedrag bij adolescenten in de leeftijd van 12 tot en met 15 jaar?

Figuur 1. Verwacht verband tussen een positieve en negatieve opvoeding door ouders en regeloverschrijdend gedrag van adolescenten tussen de 12 en 15 jaar.

Deelvragen en Hypothesen

De onderzoeksvraag zal worden getoetst aan de hand van een viertal deelvragen. De eerste twee deelvragen van deze studie zijn: *wat is het verband tussen de positieve opvoeding (warmte en autonomie-ondersteuning) van moeders (D1) en vaders (D2) en regeloverschrijdend gedrag van adolescenten in de leeftijd van 12 tot en met 15 jaar?*

De derde en vierde deelvraag zijn: *wat is het verband tussen de negatieve opvoeding (overreactieve discipline en laksheid) van moeders (D3) en vaders (D4) en regeloverschrijdend gedrag van adolescenten in de leeftijd van 12 tot en met 15 jaar?*

Verwacht wordt dat meer warmte en autonomie-ondersteuning van moeders (H1) en vaders (H2) gerelateerd zijn aan minder regeloverschrijdend gedrag (Kawabata et al., 2013; McKee et al., 2008; Scaramella et al., 1999; Youngblade et al., 2007; Lansford et al., 2013; Reitz et al., 2006). Verder verwachten we dat meer overreactieve discipline en laksheid van moeders (H3) en vaders (H4) gerelateerd zijn aan meer regeloverschrijdend gedrag (Arnold et al., 1993; De Haan et al., 2012; Pijnenburg, 2012; Van den Akker et al., 2010).

Methode

In dit onderzoek werd theorie getoetst aan de hand van statistische analyses, er was sprake van theoriegestuurd onderzoek. Met behulp van onderzoeksresultaten uit een bestaand Vlaams longitudinaal onderzoek over opvoeden, persoonlijkheid en ontwikkeling (Prinz et al., 2003) werd antwoord gegeven op de onderzoeksvragen.

Procedure en participanten

Gedurende het Vlaamse longitudinale onderzoek vonden zeven metingen plaats (1999, 2000, 2001, 2004, 2007, 2009 en 2012) (Prinz et al., 2003). Voor dit

onderzoek werd willekeurig een proportioneel gestratificeerde steekproef getrokken. Strata werden gebaseerd op geografische locatie (provincie), leeftijd en sekse. Uit het reguliere onderwijs werden eerst scholen geselecteerd. Binnen de scholen die medewerking verleenden, werden vervolgens uit iedere leeftijdsgroep (vier-, vijf-, zes- en zevenjarigen) 200 ouders schriftelijk uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek. In 1999 stemden van de 800 uitgenodigde gezinnen 674 in met deelname.

Voor dit onderzoek werd er voor het vijfde meetmoment (2007) gekozen, toentertijd namen 489 gezinnen deel: 476 adolescenten (48% jongens en 52% meisjes; $M=13$ jaar, 6 maanden; $SD = 1.15$), 481 moeders en 446 vaders. Alle ouders en adolescenten hadden de Belgische nationaliteit. Tijdens dit meetmoment werden alle gegevens, van zowel moeders, vaders als adolescenten, verzameld door middel van zelfrapportage. Adolescenten beoordelen regeloverschrijdend gedrag namelijk het meest betrouwbaar aan de hand van zelfrapportagevragenlijsten (Verhulst et al., 1997; Youngstrom et al., 2000). Voor moeders en vaders werd ook voor zelfrapportage gekozen omdat er anders mogelijk bias ontstond. Indien er bias ontstaat zijn de resultaten niet zuiver te interpreteren. Dit kan bijvoorbeeld komen door een bevooroordeelde manier van invullen door de ouders of wanneer veel informatie vanuit één informant komt. Door meerdere informanten te gebruiken wordt de objectiviteit en dus de validiteit verhoogt.

Meetinstrumenten

Regeloverschrijdend gedrag. Regeloverschrijdend gedrag van adolescenten werd gemeten middels de Youth Self-Report [YSR] (De Groot, Koot, & Verhulst, 1996). Alle 17 items werden beoordeeld op een driepunts Likert schaal met de volgende antwoordmogelijkheden, 0 = niet waar/niet van toepassing, 1 = een beetje/soms van toepassing, en 2 = erg/vaak van toepassing. Een voorbeeld item is: '*Ik maak veel ruzie*'. De YSR heeft een adequate discriminante en convergente validiteit (Ivarsson, Gillberg, Arvidsson, & Broberg, 2002). De berekende Cronbach's Alfa voor de subschaal delinquent gedrag was in dit onderzoek .58. Hoewel dit een lage betrouwbaarheid weergaf, was deze alpha wel in overeenstemming met een andere studie die ook deze schaal gebruikt (Reitz, Deković, & Meijer, 2006; Steinhausen & Winkler Metzke, 1998).

Overreactieve discipline en laksheid. Laksheid en overreactieve discipline van moeders en vaders werd gemeten met de parenting scale [PS] (Arnold et al., 1993; Prinzie & Dekovic, 2008). Deze schaal bevat negen items voor de schaal overreactieve discipline en elf items voor de schaal laksheid. Een voorbeeld item van laksheid is: '*Wanneer mijn kind zich misdraagt... Doe ik er onmiddellijk iets aan/Doe ik er later iets aan*'; een voorbeelditem van overreactieve discipline is: '*Wanneer ik zeg dat mijn kind iets niet mag doen dan... Laat ik het toch maar toe/Houd ik voet bij stuk*'. De items worden gewaardeerd op een zevenpuntsschaal over hypothetische situaties; waarbij 1

een grote waarschijnlijkheid om een alternatieve, effectieve disciplinestrategie te gebruiken aangeeft en 7 een grote waarschijnlijkheid om een disciplinefout te maken aangeeft. De schalen hebben een adequate interne consistentie en test-hertest betrouwbaarheid. Tevens is er sprake van een goede criterium validiteit (Arnold et al., 1993). Overreactiviteit en laksheid correleren significant met metingen van regeloverschrijdend gedrag van adolescenten (Arney, Rogers, Baghurst, Sawyer, & Prior, 2008; Prinzie & Dekovic, 2008). In deze steekproef was de Cronbach's Alfa voor de subschaal overreactief opvoedgedrag voor moeders .79 en voor vaders .81, voor de subschaal laksheid was dit voor moeders .83 en voor vaders .82.

Warmte. De warmte van moeders en vaders werd gemeten aan de hand van de Parenting Practices Questionnaire [PPQ]. De subschaal warmte en betrokkenheid van de PPQ bestaat uit 11 items. Een voorbeeld item is: *'Ik moedig mijn kind aan om over zijn/haar problemen te praten'*. Het gedrag wordt beoordeeld op een vijf-punt Likert schaal met de volgende antwoordmogelijkheden, 1 = nooit tot 5 = altijd (Robinson, Mandlco, Olsen, & Hart, 1995). Dit instrument heeft een adequate interne consistentie, concurrente validiteit en subschaal betrouwbaarheid (Locke & Prinz, 2002). De berekende Cronbach's Alfa's voor de subschaal warmte was in de huidige steekproef voor moeders .85 en voor vaders .86.

Autonomie-ondersteuning. De autonomie-ondersteuning van vaders en moeders werd gemeten door de Mother Father Peer Scale 33 (MFP-33). Dit instrument meet de aanmoediging van gedragsmatige onafhankelijkheid versus overbescherming. De schaal bestaat uit 7 items. Een voorbeeld item is: *'Ik moedig mijn kind aan zijn/haar eigen beslissingen te nemen'*. Het gedrag wordt beoordeeld op een vier-punts Likert schaal variërend van 1 = helemaal niet waar tot 4 = helemaal waar. De schaal heeft een redelijke discriminante en convergente validiteit (Lundy & Mc Fadden Skeel, 2010). De berekende Cronbach's Alfa's voor de subschaal autonomie was in de huidige steekproef voor moeders .80 en voor vaders .81.

Statistische analyses

Eerst werd de kwaliteit van de gegevens nagegaan. Hierna werden de beschrijvende statistieken (gemiddelden, standaarddeviaties) en de correlaties tussen de variabelen gerapporteerd. Vervolgens werden de hypothesen getoetst aan de hand van multivariate regressieanalyses, waarbij gekeken werd naar hoeveel van de variantie verklaard werd door leeftijd en sekse en hoeveel door de opvoedvariabelen van moeders en vaders zelf.

Resultaten

Kwaliteit gegevens

De kwaliteit van het databestand was goed. Er waren geen codeerfouten. Het aantal ontbrekende gegevens op itemniveau voor moeders en adolescenten waren voor

alle schalen minder dan vijf procent. Bij vaders moest er bij de interpretatie van de gegevens rekening gehouden worden dat tussen de 8,8 en 9,4 procent van de vragen niet waren ingevuld.

Er werd eerst onderzocht of de variabelen normaal verdeeld waren, hierbij werd een quotiënt (est. / s.e.) van de scheefheid en piek van kleiner dan $|1.96|$ als normaal verdeeld geacht (De Vocht, 2013). Overreactieve discipline van moeders en vaders was normaal verdeeld en autonomie-ondersteuning van vaders, maar niet moeders, was normaal verdeeld. De quotiënten van deze opvoedvariabelen varieerden tussen de $|0.41|$ en $|1.66|$ voor scheefheid en tussen $|0.54|$ en $|1.92|$ voor de piek. Scores op warmte en laksheid van beide ouders, autonomie-ondersteuning van moeders en regeloverschrijdend gedrag van adolescenten waren allen niet normaal verdeeld. De waarden varieerden tussen $|0.37|$ en $|4.05|$ voor de scheefheid en tussen $|0.44|$ en $|4.15|$ voor de piek.

Beschrijvende statistieken

De gemiddelde scores, standaarddeviaties, de bivariate correlaties tussen de opvoedvariabelen, regeloverschrijdend gedrag van adolescenten en de achtergrondvariabelen zijn voor moeders en vaders apart weergegeven in Tabel 1. Uit de t-toetsen bleek dat moeders zichzelf warmer beoordeelden dan vaders ($t = 14,09, p < .001$). Vaders beoordeelden zichzelf hoger op laksheid dan moeders, ($t = -3,34, p < .01$). Bij zowel autonomie-ondersteuning ($t = 0.87, p = .38$) als bij overreactieve discipline ($t = 0.24, p = .81$) was er geen verschil tussen de gemiddelde scores van vaders en moeders.

Bivariate correlaties lieten zien dat warmte en autonomie-ondersteuning van zowel moeders als vaders gerelateerd waren aan minder regeloverschrijdend gedrag van adolescenten. Overreactieve discipline van moeders en vaders waren gerelateerd aan meer regeloverschrijdend gedrag. Meer laksheid bij moeders was gerelateerd aan meer regeloverschrijdend gedrag, laksheid bij vaders bleek echter niet gerelateerd aan regeloverschrijdend gedrag. Hogere scores op de opvoedvariabelen bij moeders waren gerelateerd aan hogere scores op dezelfde opvoedvariabelen bij vaders. Jongens en oudere adolescenten rapporteerden meer regeloverschrijdend gedrag dan meisjes en jongere adolescenten. Omdat uit de bivariate correlaties bleek dat sekse en leeftijd samenhangen met regeloverschrijdend gedrag van adolescenten, werden deze variabelen gecontroleerd middels multivariate regressie analyses.

Multivariate regressie-analyses

De stapsgewijze multivariate regressie bestond uit twee modellen. In het eerste model werden de onafhankelijke controlevariabelen sekse en leeftijd ingebracht en in het tweede model werden de onafhankelijke variabelen warmte, autonomie-ondersteuning, overreactieve discipline en laksheid van vaders en moeders toegevoegd. Door deze

aanpak in verschillende stappen werd een schatting gemaakt van de verklaarde variantie van de onafhankelijke variabelen.

Positief opvoedgedrag. Uit de resultaten (Tabel 2, Model 1 en 1a) van positief opvoedgedrag van moeders bleek sekse en leeftijd van de adolescenten vier procent van de variantie te verklaren in regeloverschrijdend gedrag. Warmte en autonomie-ondersteuning van moeders verklaarden nog eens twee procent additionele variantie in regeloverschrijdend gedrag. Meer autonomie-ondersteuning, maar niet warmte, van moeders was gerelateerd aan minder regeloverschrijdend gedrag van adolescenten.

Uit de resultaten (Tabel 2, Model 1b en 1c) van positief opvoedgedrag van vaders bleek dat sekse en leeftijd van adolescenten vijf procent van de variantie in regeloverschrijdend gedrag verklaarden. Warmte en autonomie-ondersteuning van vaders verklaarden nog eens drie procent additionele variantie in regeloverschrijdend gedrag. Meer warmte van vaders was gerelateerd aan minder regeloverschrijdend gedrag, maar autonomie-ondersteuning van vaders was niet gerelateerd aan regeloverschrijdend gedrag.

Negatief opvoedgedrag. Uit de resultaten (Tabel 2, Model 2 en 2a) van negatief opvoedgedrag van moeders bleek dat sekse en leeftijd van de adolescent vier procent van de variantie in regeloverschrijdend gedrag verklaarden. Laksheid en overreactieve discipline van moeders verklaarden een additionele vier procent van de variantie in regeloverschrijdend gedrag. Meer overreactieve discipline door moeders was gerelateerd aan meer regeloverschrijdend gedrag van adolescenten. Daarentegen was laksheid van moeders niet gerelateerd aan regeloverschrijdend gedrag van adolescenten.

Uit de resultaten (Tabel 2, Model 2b en 2c) van negatief opvoedgedrag van vaders bleek sekse en leeftijd van de adolescenten vier procent van de variantie in regeloverschrijdend gedrag te verklaren. Door laksheid en overreactieve discipline van vader werd nog eens twee procent extra variantie in regeloverschrijdend gedrag verklaard. Meer overreactieve discipline van vaders was gerelateerd aan meer regeloverschrijdend gedrag bij adolescenten, maar laksheid van vaders was niet gerelateerd aan regeloverschrijdend gedrag bij adolescenten.

Additionele analyses

Om te onderzoeken of de niet normale verdeling van de variabelen de resultaten beïnvloedde, werden additionele analyses uitgevoerd met getransformeerde scores (worteltrekking). Uit deze analyses bleken de significantieniveaus van de coëfficiënten tussen de opvoedvariabelen en regeloverschrijdend gedrag niet te veranderen. Er kon geconcludeerd worden dat de resultaten niet beïnvloed werden door de niet normale verdeling van de variabelen; voor de interpretatie van gegevens werd hierom gebruik gemaakt van de ruwe scores.

Tabel 1

De bivariate correlaties tussen de opvoedvariabelen van ouders, regeloverschrijdend gedrag van adolescenten en de achtergrondvariabelen

Constructen	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	M_{vaders}	SD_{vaders}
1. Sekse	-	.04	-.11*	.04	-.02	.08	-.08	-	-
2. Leeftijd adolescenten	.04	-	.17**	-.15**	.08	-.05	.03	13.55	1.15
3. Regeloverschrijdend gedrag adolescenten	-.11*	.17**	-	-.21**	.05	-.10*	.16**	3.25	2.42
4. Warmte	.10*	-.08	-.13**	.29***	-.11*	.29**	-.25**	3.60	.56
5. Laksheid	-.07	.10*	.16**	-.29**	.20***	-.17**	.31**	2.43	.70
6. Autonomie-ondersteuning	.13**	.09*	-.14**	.32**	-.22**	.33***	-.20**	3.13	.47
7. Overreactieve discipline	-.11*	-.01	.20**	-.28**	.30**	-.25**	.22***	3.10	.91
M_{moeders}	-	13.55	3.25	4.02	2.29	3.16	3.10	-	-
SD_{moeders}	-	1.15	2.42	.50	.69	.47	.84	-	-

Noot. Sekse was gecodeerd als 0=jongen; 1=meisje. De correlaties onder de diagonaal horen bij moeders. De correlaties boven de diagonaal horen bij vaders. Op de diagonaal worden de correlaties tussen de opvoedvariabelen van vaders en moeders weergegeven.

* $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$.

Tabel 2

Multivariate regressie van moeders en vaders over de samenhang tussen de opvoedgedragingen met regeloverschrijdend gedrag

Model	variabelen	B	Se	β	ΔR^2
1	Positieve opvoeding moeder				
	Achtergrondvariabelen				.04***
	Sekse adolescent ^a	-.51*	.22	-.10	
	Leeftijd adolescent	.35***	.10	.16	
1a	Opvoeding moeder				.02**
	Warmte	-.34	.23	-.07	
	Autonomie-ondersteuning	-.61*	.25	-.12	
1b	Positieve opvoeding vader				
	Achtergrondvariabelen				.05***
	Sekse adolescent ^a	-.60	.22	-.13	
	Leeftijd adolescent	.40***	.10	.19	
1c	Opvoeding vader				.03***
	Warmte	-.73***	.21	-.17	
	Autonomie-ondersteuning	-.18	.25	-.02	
2	Negatieve opvoeding moeder				
	Achtergrondvariabelen				.04***
	Sekse adolescent ^a	-.40	.22	-.08	
	Leeftijd adolescent	.33***	.09	.16	
2a	Opvoeding moeder				.04***
	Laksheid	.29	.17	.08	
	Overreactieve discipline	.46***	.13	.16	
	Negatieve opvoeding vader				
2b	Achtergrondvariabelen				.04***
	Sekse adolescent ^a	-.17*	.07	-.11	
	Leeftijd adolescent	-.11**	.03	.16	
2c	Opvoeding vader				.02*
	Laksheid	.02	.05	.02	
	Overreactieve discipline	.11**	.04	.13	

Noot. ^a Sekse was gecodeerd als 0=jongen; 1=meisje. Voor de leesbaarheid worden alleen de coëfficiënten uit het uiteindelijke model gepresenteerd.

* $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$.

Discussie

In deze studie zijn relaties tussen vier typen opvoedgedrag (warmte, autonomie-ondersteuning, overreactieve discipline en laksheid) van moeders en vaders en regeloverschrijdend gedrag bij adolescenten in de leeftijd van 12 tot en met 15 jaar onderzocht. Dit is gedaan aan de hand van zelfrapportages. Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat warmte van vaders gerelateerd is aan minder regeloverschrijdend gedrag. Voor moeders is deze relatie er niet. Meer autonomie-ondersteuning van moeders is wel gerelateerd aan minder regeloverschrijdend gedrag maar dit geldt niet voor vaders. Meer overreactieve discipline van beide ouders is gerelateerd aan meer regeloverschrijdend gedrag. Bij laksheid is geen relatie gevonden.

Uit de bestaande literatuur blijkt echter dat warm opvoedgedrag (Eisenberg et al., 2005; Kawabata et al., 2013) en autonomie-ondersteunend opvoedgedrag (Lanza et al., 2013; Reitz et al., 2006) gerelateerd zijn aan minder regeloverschrijdend gedrag. Op basis van deze literatuur zijn de volgende hypothesen opgesteld: "*positief opvoedgedrag (warmte en autonomie-ondersteuning) van moeders (H1) en vaders (H2) is gerelateerd aan minder regeloverschrijdend gedrag bij adolescenten in de leeftijd van 12 tot en met 15 jaar*". Deze hypothesen worden gedeeltelijk ondersteund, namelijk voor warmte van vaders en voor autonomie-ondersteuning van moeders. Er blijkt dus een verschil tussen positief opvoedgedrag van moeders en vaders en hun relatie met regeloverschrijdend gedrag bij adolescenten te bestaan. Dit is opmerkelijk, want uit de bivariate correlaties bleek dat hogere scores op de opvoedvariabelen bij moeders gerelateerd waren aan hogere scores op dezelfde opvoedvariabelen bij vaders. Beide ouders gaven namelijk aan warm en autonomie-ondersteunend op te voeden, echter uit de multivariate regressie bleek dat warmte alleen gerelateerd was aan opvoedgedrag van vaders en autonomie-ondersteuning alleen gerelateerd was aan opvoedgedrag van moeders. Warm opvoedgedrag van vaders speelt een belangrijke rol bij het vertonen van minder regeloverschrijdend gedrag van adolescenten. Een mogelijke verklaring kan zijn dat als vaders warmte geven de adolescenten dit ervaren als een goede band met hun vaders, hierdoor is er minder kans op regeloverschrijdend gedrag. Warmte van moeders blijkt een minder belangrijke rol te spelen. Mogelijk wordt warmte van moeders door adolescenten automatisch verondersteld. Autonomie-ondersteuning van moeders verlaagt de kans op regeloverschrijdend gedrag bij adolescenten. Dit zou verklaard kunnen worden doordat kinderen vaak meer tijd doorbrengen met hun moeders en hierdoor dus meer behoefte hebben aan voldoende ruimte om eigen beslissingen te nemen. Bij vaders speelt dit mogelijk een minder grote rol omdat zij minder tijd doorbrengen met de adolescenten.

Uit de bestaande literatuur over overreactieve discipline en laksheid blijkt dat overreactief opvoedgedrag van beide ouders gerelateerd is aan meer

regeloverschrijdend gedrag bij adolescenten (De Haan et al., 2012), voor laksheid zijn de resultaten inconsistent (Prinz et al., 2003; Arnold et al., 1993). Op basis van deze literatuur zijn de volgende hypothesen opgesteld: "*negatief opvoedgedrag (overreactieve discipline en laksheid) van moeders (H3) en vaders (H4) is gerelateerd aan meer regeloverschrijdend gedrag bij adolescenten in de leeftijd van 12 tot en met 15 jaar*". Deze hypothesen worden gedeeltelijk ondersteund, namelijk wel voor overreactieve discipline voor moeders en vaders, maar niet voor laksheid voor moeders en vaders. Wanneer moeders en vaders meer overreactieve discipline vertonen is er sprake van meer regeloverschrijdend gedrag bij adolescenten. Dit kan verklaard worden doordat de adolescenten het boze en gefrustreerde gedrag van ouders overnemen. Deze bevinding komt overeen met de reeds bestaande literatuur (Van Den Akker et al., 2010). Laksheid van zowel moeders als vaders blijkt niet gerelateerd te zijn aan meer regeloverschrijdend gedrag. Dit is opmerkelijk aangezien er in eerder onderzoek wel een relatie is aangetoond, zowel positief als negatief. Nader onderzoek zou kunnen aantonen wat de verklaring hiervoor is.

Limitaties en Suggesties Toekomstig Onderzoek

Een beperking in deze huidige studie is dat cross-sectionele relaties tussen opvoedgedrag van moeders en vaders en regeloverschrijdend gedrag zijn onderzocht. Hierdoor is het onduidelijk of regeloverschrijdend gedrag ook invloed heeft op het opvoedgedrag van moeders en vaders. Een mogelijkheid voor vervolgonderzoek zou kunnen zijn om de relatie tussen regeloverschrijdend gedrag van adolescenten en meer of minder van een type opvoedgedrag (positief of negatief) van moeders en vaders te onderzoeken. Een tweede beperking is dat de steekproef is genomen uit een niet klinische sample. Alle adolescenten zijn relatief goed functionerend. In toekomstig onderzoek is het interessant om te kijken of er in klinische samples dezelfde of mogelijk andere resultaten worden gevonden. Ouders vertonen wellicht ander opvoedgedrag tegenover adolescenten die al in een risicogroep behoren. Longitudinaal onderzoek is nodig om te onderzoeken of de typen opvoedgedrag van moeders en vaders een toename of afname van regeloverschrijdend gedrag in de adolescentie kan voorspellen. In dit onderzoek is namelijk alleen gekeken naar het regeloverschrijdend gedrag op één meetmoment. Wanneer vragenlijsten bij ieder individu op een aantal achtereenvolgende tijdstippen (jaren) worden ingevuld, kan er een toe- of afname worden aangetoond. Het uitvoeren van observaties in plaats van vragenlijsten zou objectiever zijn geweest. Maar deze beperking wordt ondervangen doordat er in deze studie gebruik is gemaakt van een grote steekproef.

Conclusie

Deze studie is een belangrijke bijdrage aan de kennis over de relatie tussen opvoedgedrag van moeders en vaders en regeloverschrijdend gedrag van adolescenten.

De resultaten tonen aan dat meer warmte van vaders gerelateerd is aan minder regeloverschrijdend gedrag, voor moeders geldt dit niet. Meer autonomie-ondersteuning van moeders is wel gerelateerd aan minder regeloverschrijdend gedrag, dit is niet zo voor vaders. Hieruit kan geconcludeerd worden dat verschillende typen positief opvoedgedrag van moeders en vaders belangrijke beschermende factoren zijn tegen regeloverschrijdend gedrag van adolescenten. Voor negatief opvoedgedrag blijkt dat meer overreactieve discipline van beide ouders gerelateerd is aan meer regeloverschrijdend gedrag. Dit is dus een risicofactor voor meer regeloverschrijdend gedrag. Bij laksheid is geen relatie gevonden. Deze studie laat ook zien dat het belangrijk is dat positief opvoedgedrag van moeders en vaders apart wordt bekeken. Vaders spelen een unieke rol in de opvoeding van adolescenten. Zoals blijkt uit de onderzoeksresultaten is er een verschil in de relatie tussen opvoedgedragingen van moeders en vaders en regeloverschrijdend gedrag. De kennis over de onderzochte relaties kan toegepast worden in de praktijk door bij preventie en behandeling van regeloverschrijdend gedrag bij adolescenten met deze relaties rekening te houden.

Referenties

- Arney, F., Rogers, H., Baghurst, P., Sawyer, M., & Prior, M. (2008). The reliability and validity of the Parenting Scale for Australian mothers of preschool-aged children. *Australian Journal of Psychology, 60*(1), 44-52.
doi:10.1080/00049530701458076
- Arnold, D.S., O'Leary, S.G., Wolff, L.S., & Acker, M.M. (1993). The parenting scale: A measure of dysfunctional parenting in discipline situations. *Psychological Assessment, 5*(2), 137-144.
- Berkien, M., Louwse, A., Verhulst, F., & Van der Ende, J. (2012). Children's perceptions of dissimilarity in parenting styles are associated with internalizing and externalizing behavior. *European Child Adolescent Psychiatry, 21*, 79-85.
doi:10.1007/s00787-011-0234-9
- Bongers, I. L., Koot, H. M., Van der Ende, J., & Verhulst, F. C. (2003). The normative development of child and adolescent problem behavior. *Journal of Abnormal Psychology, 112*, 179-192.
- Davidov, M., & Grusec, J.E. (2006). Untangling the links of parental responsiveness to distress and warmth to child outcomes. *Child Development, 77*, 44-58.
doi:10.1111=j.1467-8624.2006.00855.x
- De Groot, A., Koot, H. M., & Verhulst, F. C. (1996). Cross-cultural generalizability of the youth self-report and teacher's report form cross-informant syndromes. *Journal of Abnormal Child Psychology, 24*, 651-664.
- De Haan, A., D., Prinzie, P., & Deković, M. (2010). How and why children change in aggression and delinquency from childhood to adolescence: moderation of

- overreactive parenting by child personality. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, *51*, 725–733. doi:10.1111/j.1469-7610.2009.02192.x
- De Haan, A.D., Prinzie, P., & Deković, M. (2012). Change and reciprocity in adolescent aggressive and rule-breaking behaviors and parental support and dysfunctional discipline. *Development and Psychopathology*, *24*, 301-315. doi:10.1017/S0954579411000848
- De Vocht, A. (2013). *Basishandboek SPSS 21*. Utrecht: Bijleveld Press
- Dishion, T.J., & Patterson G. R. (2006). The development and ecology of antisocial behavior in children and adolescents. In D.J. Cohen & D. Cchetti (Eds.), *Developmental Psychopathology* (pp. 503-541). Hoboken, NJ: Wiley.
- Eisenberg, N., Zhou, O., Spinrad, T.L., Valiente, C., Fabes, R.A., & Liew, J. (2005). Relations among positive parenting, children's effortful control, and externalizing problems: A three-wave longitudinal study. *Child Development*, *76*(5), 1055-1071. doi:10.1111/j.1467-8624.2005.00897.x
- Fosco, G.M., Stormshak, E.A., Dishion, T.J., & Winter, C.E. (2012). Family relationships and parental monitoring during middle school as predictors of early adolescent problem behavior. *Journal of Clinical Child & Adolescent Psychology*, *41*(2), 202-213. doi:10.1080/15374416.2012.651989
- Franck, K.L. (2007). A family process model of marital hostility, parental depressive affect, and early adolescent problem behavior: The roles of triangulation and parental warmth. *Journal of Family Psychology*, *21*(4), 614-625. doi:10.1037/0893-3200.21.4.614
- Galambos, N., & Costigan, C.L. (2003). *Emotional and personality development in adolescence*. In I. B. Weiner, R.M. Lerner, M. A. Easterbrooks, & J. Mistry (Vol. Eds.), *Handbook of psychology: Vol. 6. Developmental psychology* (pp. 211-240). New York: Wiley.
- Hoeve, M., Semon Dubas, J., Eichelsheim, V.I., Van Der Laan, P.H., Smeenk, W., & Gerris, J.R.M. (2009). The relationship between parenting and delinquency: A meta-analysis. *Journal of Abnormal Child Psychology*, *37*, 749-775. doi:10.1007/s10802-009-9310-8
- Hofstra, M.B., Van Der Ende, J., & Verhulst, F.C. (2002). Child and adolescent problems predict DSM- IV disorders in adulthood: A 14-year follow-up of a Dutch epidemiological sample *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, *41*(2), 182-189. doi:10.1097/00004583-200202000-00012
- Ivarsson, T., Gillberg, C., Arvidsson, T., & Broberg, A.G. (2002). The Youth Self-Report (YSR) and the Depression Self-Rating scale (DSRS) as measures of depression and suicidality among adolescents. *European Child & Adolescent Psychiatry*, *11*(1), 31-37.

- Kawabata, Y., Alink, L. R. A., Tseng, W. L., van Ijzendoorn, M. H., & Crick, N. R. (2011). Maternal and paternal parenting styles associated with relational aggression in children and adolescents: A conceptual analysis and meta-analytic review. *Developmental Review, 31*(4), 240–278.
- Lansford, J.E., Laird, R.D., Pettit, G.S., Bates, J.E., & Dodge, K.A. (2013). Mothers' and fathers' autonomy-relevant parenting: Longitudinal links with adolescents' externalizing and internalizing behavior. *Journal of Youth and Adolescence*. doi:10.1007/s10964-013-0079-2
- Lanza, I.H., Huang, D.Y.C., Murphy, D.A., & Hser, Y. (2013). A latent class analysis of maternal responsiveness and autonomy-granting in early adolescence: Prediction to later adolescent sexual risk-taking. *The Journal of Early Adolescence, 33*. doi:10.1177/0272431612445794
- Locke, L. M., & Prinz, R. J. (2002). Measurement of parental discipline and nurturance. *Clinical Psychology Review, 22*(6), 895-929. doi:10.1016/S0272-7358(02)00133-2
- Lundy, B. L., & Skeel, M. M. (2010). Decreased empathic sensitivity for distressed infants in neurotic adults: The mediating role of remembered parental rejection. *Motivation and Emotion, 34*, 407-417. doi:10.1007/s11031-010-9186-5
- McKee, L., Colletti, C., Rakow, A., Jones, D.J., & Forehand, R. (2008). Parenting and child externalizing behaviors: Are the associations specific or diffuse? *Aggression and Violent Behavior, 13*, 201–215. doi:10.1016/j.avb.2008.03.005
- Pettit, G.S., Laird, R.D., Dodge, K.A., Bates, J.E., & Criss, M.M. (2001). Antecedents and behavior-problem outcomes of parental monitoring and psychological control in early adolescence. *Child Development, 72*(2), 583-598. doi:10.1111/1467-8624.00298
- Prinz, P., Onghena, P., Hellinckx, W., Grietens, H., Ghesquiere, P., & Colpin, H. (2003). The additive and interactive effects of parenting and children's personality on externalizing behavior. *European Journal of Personality, 17*, 95-117. doi:10.1002/per.467
- Prinz, P., Van Der Sluis, C.M., De Haan, A.D., & Deković, M. (2010). The mediational role of parenting on the longitudinal relation between child personality and externalizing behavior. *Journal of Personality, 78*(4), 1301-1324. doi:10.1111/j.1467-6494.2010.00651.x
- Prinz, P., Onghena, P., & Hellinckx, W. (2006). A cohort-sequential multivariate latent growth curve analysis of normative CBCL aggressive and delinquent problem behavior: Associations with harsh discipline and gender. *International Journal of Behavioral Development, 30* (5), 444-459. doi: 10.1177/0165025406071901
- Prinz, P., Onghena, P., & Hellinckx, W. (2007). Reexamining the parenting scale.

- Reliability, factor structure, and concurrent validity of a scale for assessing the discipline practices of mothers and fathers of elementary- school-aged children. *European Journal of Psychological Assessment*, 23 (1), 24-31.
doi:10.1027/1015-5759.23.1.24
- Pijnenburg, H. (2012). Interactief perspectief. In A. Savenije, M. J. van Lawick, & E. T. M. Reijmers. (Eds.), *Handboek systeemtherapie* (pp. 175-181). Utrecht: De Tijdstroom.
- Reitz, E., Deković, M., & Meijer, A.M. (2006). Relations between parenting and externalizing and internalizing behavior in early adolescence: Child behavior as moderator and predictor. *Journal of Adolescence*, 29, 419-436.
doi:10.1016/j.adolescence.2005.08.003
- Robinson, C. C., Mandlco, B., Olsen, S. F., & Hart, C. H. (1995). Authoritative, authoritarian and permissive parenting practices: Development of a new measure. *Psychological Reports*, 77, 819-830.
- Rothbaum, F., & Weisz, J. R. (1994). Parental caregiving and child externalizing behavior in non-clinical samples: a meta-analysis. *Psychological Bulletin*, 116, 55-74.
- Scaramella, L. V., Conger R.D., & Simons, R.L. (1999). Parental protective influences and gender-specific increases in adolescent internalizing and externalizing problems. *Journal of Research on Adolescence*, 9(2), 111-141.
- Sijtsema, J.J., Oldehinkel, A.J., Veenstra, R., Verhulst, F.C., & Ormel, J. (2013). Effects of structural and dynamic family characteristics on the development of depressive and aggressive problems during adolescence. The trails study. *European Child Adolescent Psychiatry*. doi:10.1007/s00787-013-0474-y
- Silk, J.S., Morris, A.S., Kanaya, T., & Steinberg, L. (2003). Psychological control and autonomy granting: opposite of a continuum or distinct constructs? *Journal of research on adolescence*, 13(1), 113-128.
doi:10.1111/1532-7795.1301004
- Steinhausen, H. C., & Winkler Metzke, C. (1998) Youth Self-Report of behavioral and emotional problems in a swiss epidemiological study. *Journal of Youth and Adolescence*, 27(4), 429-441.
- Van Den Akker, A.L., Deković, M., & Prinzie, P. (2010). Transitioning to adolescence: How changes in child personality and overreactive parenting predict adolescent adjustment problem. *Development and Psychopathology*, 22, 151-163.
- Verhulst, F.C., Van Der Ende, J., & Koot, H.M. (1997). *Handleiding voor de Youth Self-Report (YSR)*. Rotterdam: Sophia Kinderziekenhuis/Erasmus MC.
- Youngblade, L.M., Theokas, C., Schulenberg, J., Curry, L., Huang, I-Chan, & Novak, M.

(2007). Risk and promotive factors in families, schools, and communities: A contextual model of positive youth development in adolescence. *Pediatrics*, *119*(1), 47-53. doi:10.1542/peds.2006-2089H

Youngstrom, Loeber, & Stouthamer-Loeber (2000). Patterns and correlates of agreement between parent, teacher and male adolescent ratings of externalizing and internalizing problems. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, *68*(6), 1038-1050. doi:10.1037//0022-006x.68